

С Т А Н О В И Щ Е

на дисертационния труд

на тема

„ ПОЛИТИКАТА ЗА СИГУРНОСТ НА БАЛКАНИТЕ

СЛЕД СТУДЕНАТА ВОЙНА

на Хасан Онур Демир

за получаване на образователна и научна степен «Доктор»,

в научна област: Социални, стопански и правни науки,

професионално направление: 3.3. Политически науки,

докторска програма по „Политология“

от проф. д. ик. н. Нина Дюлгерива

Данни за дисертацията: Дисертационният труд е представен във вид и обем, съответстващи на изискванията към подобни научни продукти. Той е с обем 208 страници и се състои от увод, изложение в три глави, заключение и списък с използвана литература и източници. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни параграфи, като в края на всяка глава са направени конкретни изводи. Списъкът с използваните литературни източници се състои от 292 заглавия на монографии и статии на български, английски и турски език. Авторите и изследванията, които се използват и анализират в дисертацията свидетелстват за добрата научна осведоменост на докторанта по изследваната от него тема.

Актуалност и значимост на темата: Дисертацията на Хасан Демир е посветена на тема, която независимо кога и кой я изследва, не губи своята актуалност. Балканите в исторически и съвременен план непрекъснато са включвани в различни сценарии и са постоянен обект на противоречиви сфери на влияние. Първият етап от Студената война, която приключи с разпадането на Източния блок, създаде голям политически, икономически и социален вакуум, който постепенно се запълни с влиянието на САЩ и с включването на голям брой от балканските държави в НАТО. Изследването на сложния преход чрез политиките за сигурност в региона от слаба взаимозависимост към засилващо се сътрудничество е добър опит да се търси решението на проблем, който нито една от великите сили не би искала да бъде разрешен в положителна за балканските държави посока.

Добро впечатление прави свободата, с която докторантът прилага различни научни методи, за да аргументира всяка своя теза в отделните глави на дисертационния труд. Положителен елемент от изследването е вътрешната логика на анализа, която се проявява в естественото развитие на темите в параграфите и главите на дисертационния труд. Добре е разработена темата за трансформацията, която се осъществява чрез главните участници в процеса – Европейският съюз и НАТО. От съществено значение е и анализът, който докторантът прави, очертавайки различните модели и акценти на трансформацията в отделните страни от региона.

В заключението е представена концепцията и цялостната оценка на докторанта. В един доста широк темпорален обхват докторантът представя модела, който характеризира балканския подкомплекс на сигурността. Добре очертава взаимозависимостите, които характеризират динамиката на трансформациите, където съществено място заемат политиките на Брюксел и Вашингтон.

Научни приноси:

Дисертационният труд съдържа научни резултати, които имат приносен характер. Не може да бъде подминато обстоятелството, че Хасан Демир базира своето изследване върху богат, непознат за българската аудитория изследователски и документален материал.. Докторантът показва добри възможности за изследване на проблемите. Анализът на нови факти и процеси през изследвания период разширяват и задълбочават многовекторното развитие на балканския подкомплекс на сигурност. От значение е фактът, че е предложен подобрен подход за осигуряване на сигурността.

Критични бележки и препоръки.

Докторантът показва добро познаване на източниците и литературата по темата на дисертационния труд. Препоръките, които могат да бъдат отправени към докторанта имат за цел да повишат качеството на научното изследване. Терминът „комунизъм“ и „комунистически“ е приложим към

партиите в Източния блок, но политическата система е социалистическа като термин в международната лексика. Въпрос на гледна точка, но изследвайки процеса след края на Източния блок, трудно може да се приеме, че Студената война е приключила. В биполярното противопоставяне краят на единия сегмент от идеологическата и политическа дихотомия не доведе до еднополярен свят на победилия Запад. Краят на Студената война все още предстои.

Освен това в трета глава трябва да се разместят параграфите, посветени на Северна Македония и Черна гора, тъй като процесите в Черна гора предшестват тези в Северна Македония.

Публикации:

Хасан Демир има четири статии по различни аспекти от дисертационния труд. По този начин се покриват необходимите наукометрични критерии, свързани с количествените измерения на докторантския процес.

Авторефератът, който се състои от 57 страници, пресъздава обективно и пълно съдържанието на дисертационния труд.

Няма доказателства за плагиатство в представения за защита дисертационен труд.

Заключение

Представеният за публична защита дисертационен труд напълно съответства с изискванията за придобиване на образователна и научна степен "Доктор" на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за придобиване на научни степени във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“. Това е сериозно основание да предложи на уважаемите членове на научното жури да присъди образователна и научна степен "ДОКТОР" в научната област „Социално, стопански и правни науки“, професионално направление 3.3. „Политически науки, научна специалност „Политология““ на Хасан Онур Демир.

10 септември 2022 г.

проф. д. ик. н. Нина Дюлгерова